

Als schepen konden vertellen ...

Dagelijks krijgen we reacties op de informatie die we vanuit het Stamboek presenteren. Op ons verhaal in de vorige Spiegel, over het varen door de Groningse Veenkoloniën, hebben ook diverse lezers gereageerd. Daaronder ook auteur Dirk Huizinga. Hij schrijft:

Compliment voor de beknopte, maar interessante beschrijving van de geschiedenis van de Veenkoloniale scheepvaart. Mijn opa van vaders zijde woonde in Gasseltenijveenschemond. Het kanaal van Stadskanaal naar Gasselte is nu al jaren gedempt, maar in de jaren vijftig van de vorige eeuw nog niet. Toen liep ik over de oever mee met de schepen, die met opdrukker of gejaagd, geladen met aardappelen naar Gasselte voeren. Dan 'hielp' je als jongetje bij het openen en sluiten van de bruggen. Gasselte was in die tijd de grootste zeehaven van Nederland. Dat verraste mij aanvankelijk, maar ja, de reders/kapiteins met hun Oostzeetjalken en coasters woonden in de kapiteinswoningen langs het kanaal in Gasselte.

Het "staalijzer" was anders dan het iets oudere "puddelijzer". Puddelijzer was broos. Het werd niet volledig gesmolten, zodat er slakken in het ijzer bleven zitten. Puddelijzer was niet te lassen. Het staalijzer kan je met enige moeite lassen, maar die techniek werd niet gebruikt. Toen werd er geklonken. Staalijzer was taai. Als je met een staalijzeren tjalk tegen de kant voer, kwam er een deuk in die er weer uit te kloppen was. Bij puddelijzer scheurde het ijzer en had je een probleem. De eerste Friese ijzerwerkers gingen inderdaad massaal naar Vierverlaten, ten westen van Hoogkerk. Als je je bewust bent van die geschiedenis, bekijk je de huidige situatie met heel andere ogen.

Studenten ontfermden zich over Maaïke

In 2003 kocht Pier Piersma het kleine boeiertje *Maaïke* (plaquette 103), met de bedoeling haar terug te restaureren naar open Fries jacht. Jaap Vermeer schreef over de *Maaïke* in zijn boek *Het Friese jacht*: 'De *Maaïke* is waarschijnlijk gebouwd als open jacht. De gepiekte bouw met grote vlak-tilling, het grote aantal smalle huidgangen, het originele snijwerk op de boeisels, alsmede een bewaard gebleven oud, breed tjoetterroer, dat volledig overeenkomt met de roeren van de door Eeltje Holtrop van der Zee gebouwde 'fjouwer-

achten', pleit voor de Jowwster herkomst... In 1956 werd de *Maaïke* eigendom van P.C.C. (Carl) van Vloten. Hij schrijft ons een boeiend verhaal: 'Zomer 1955 konden wij op Maria Hemelvaart in Warmond wegens winkelsluiting geen boodschappen doen en op advies van een voorbijganger gingen wij met onze 16m2 naar jachthaven de Koninklijke. Hier vonden mijn verloofde M. Smit en ik een gezonken boeier, de *Alice* (plaquette 85) en we waren meteen verliefd. Wij kochten haar en begonnen met reparatie, want een schip zinkt niet zomaar. Een rot plekje in de huid wordt snel een enorm gat, want de huid en spanten blijken een dun laagje hout te zijn aan binnen en buitenkant met molm ertussen en voor je aan iets toekomt, waar je wat aan kan bevestigen, heb je een gat waar je door kan. Als studenten heb je geen geld om iets te laten doen en na een jaar werken was de romp voorlopig hersteld, maar door lange tijd op de wal blijvend lek, dus regelmatig leegpompen.'

Ruilen

'Op een dag in 1956 lag er een briefje op de boot of wij eventueel wilden verkopen. De schrijver bleek de heer van Gerven, werfbaas bij van Lent in Kaagdorpe, die een paar jaar eerder een tot Boeier verbouwd Fries jacht van een Friese schipper had gekocht. Hij had het uit Friesland meegebracht en een bosje stro aan de mast gebonden als "te koop". Uiteindelijk hebben we geruild, een ruim 8 m wrakkig schip met draaiende 4 cylinder Penta tegen een zeilklaar Boeiertje van nog geen 6 m met een wrakkige Seagull in een bun. Ze was geteerd, alleen boven het boeisel blank, met houtsnijwerk, tjoetterroer met helmstok met druiventros en een tuig van Egyptisch linnen. Van binnen een gebogen ijzerconstructie, die de mastbank verving bij het in 1910 ombouwen tot Boeier. Het geheel was in redelijke staat, al groeiden hier en daar paddestoelen, maar gezien onze ervaring met de *Alice*, nu *Grete Bear*, durfden we weinig. We hebben haar *Maaïke* genoemd, omdat we *Vrouw Marijke* niet vonden passen bij haar

linksboven: *Maaïke* als mini-boeiertje eind jaren zeventig vorige eeuw

rechtsboven: Pier Piersma wil haar weer terugbrengen naar de staat van open Fries jacht

afmetingen. Aangezien ik vond dat bij een Boeier kluisborden en beretanden hoorden, heb ik deze gemaakt, samen met een mastbord, dat nu in het bezit is van mijn oudste dochter Maaïke. Tot en met 1965 hebben we met veel plezier met de *Maaïke* gevaren. Eind 1965 hebben we haar aan de heer Posthuma in Leeuwarden geschonken, die het boeiertje grondig heeft gerestaureerd.'

Welkom in het Stamboek

Herinschrijving :

Staverse jol 'Jolijt' - D1145

Boeier 'Pleuntje' - A0045

Vollenhovense bol 'Bolle aal' - D1527

Tjotter 'Bolle Mijn' - A1136

Lemsteraak 'Elsa Johanna' - D1325

Zeeschouw 'Bolderik' - DC2182

Lemsteraak TH51 'De Brave Hendrik' - B0232

Lemsteraak DAS H16 ('Do Alde Súdersee') -

D2175

Registratie:

Fries jacht 'Tsjearbaes' - R0512

Op 10, 11 en 12 november is uw SSRP aanwezig op de EOC-Traditionele Schepen Beurs in Den Helder in de gezamenlijke FVEN-stand. U bent van harte uitgenodigd langs te komen!

JAN EISSENS, STAMBOEKBEHEERDER

STAMBOEK@SSRP.NL

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), gesprekspartner van de overheid. Secretariaat: Rita Eissens - van Goor. Stamboekbeheer: Jan Eissens. Tel. 050-4094094 E-mail: secretariaat@ssrp.nl Website: www.ssrp.nl